

6. Pasichnyj, M. D. (2019). *Finansova polityka derzhavy [Financial Policy of the State]*. Kyiv: Kyiv National University of Trade and Economics [in Ukr.].
7. Chugunov, I., Pasichnyi, M., Koroviy, V., Kaneva, T. & Nikitishin, A. (2021). *Fiscal and Monetary Policy of Economic Development*. *European Journal of Sustainable Development*, 10 (1), 42–52. doi: 10.14207/ejsd.2021.v10n1p42. [in Eng.].
8. Nikitishyn, A. O. (2019). *Vplyv monetarnoi polityky na suchasni mekhanizmy podatkovoho rehuliuвання [Influence of monetary policy on the modern mechanisms of tax regulation]* *Ekonomichnyi visnyk universytetu – University Economic Bulletin*, 41, 195–202 [in Ukr.].
9. *Ministerstvo finansiv Ukrainy [Ministry of Finance of Ukraine]* URL: <https://www.minfin.gov.ua/> [in Ukr.].
10. *Derzhavna kaznachejs'ka sluzhba Ukrayiny' [The State Treasury Service of Ukraine]*. URL: <http://www.treasury.gov.ua> [in Ukr.].
11. *Derzhavna sluzhba statystyky [State Statistics Service of Ukraine]*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukr.].

ДАНІ ПРО АВТОРА

Нікітішин Андрій Олександрович, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
 e-mail: nikitishinao@ukr.net
 orcid.org/0000-0002-7951-4017
 Researcher ID: M-5504-2016

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Никитишин Андрей Александрович, доктор экономических наук, доцент, доцент кафедры финансов, Винницкий торгово-экономический институт КНТЕУ
 e-mail: nikitishinao@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHOR

Nikitishin Andriy, Doctor of Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Vinnitsa trade and economic institute KNTU
 e-mail: nikitishinao@ukr.net

УДК 336.142.3

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-48-190-196>**ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ****Адаменко І. П.**

Актуальність теми дослідження. В умовах економічних перетворень фінансова стратегія виступає вагомим економічним важелем впливу органів державного управління на соціально-економічний розвиток країни. Оцінка механізму фінансового регулювання в Україні свідчить про необхідність розбудови складових фінансової системи у взаємозв'язку з трансформаційними економічними процесами та розробки обґрунтованої фінансової стратегії відповідно до цілей і завдань суспільного розвитку.

Постановка проблеми. Важливість розробки фінансової стратегії в умовах економічних перетворень зумовлена необхідністю врахування впливу внутрішніх і зовнішніх викликів у фінансово-економічному середовищі, коливань економіки зумовлених поширення пандемії коронавірусу. При цьому вибір інструментарію фінансової стратегії має здійснюватись з врахуванням рівня економічного розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розробки фінансової стратегії доволі поширена в наукових дослідженнях. Це роботи відомих вітчизняних та зарубіжних науковців: Дж. Кейнса, П. Самуельсона, Дж. Стігліца, В. Танзі, С. Кучеренко, Л. Лисяк, Л. Леваєвої, І. Лук'яненко, В. Макогон, М. Пасічного, І. Чугунова та інших.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Зазначені вище питання актуалізуються у зв'язку з поглибленням процесів економічних перетворень, несприятливим впливом пандемії корона вірусу на фінансову сферу, що вимагає розв'язання низки конкретних завдань, пов'язаних з розробкою фінансової стратегії.

Постановка завдання, мети дослідження. Завданнями дослідження є: розкрити роль фінансової стратегії у регулюванні соціально-економічних процесів, обґрунтувати особливості розвитку складових фінансової системи. Метою дослідження є розкриття напрямів фінансової стратегії в умовах економічних перетворень.

Метод або методологія проведення дослідження. У статті застосовано сукупність методів наукового дослідження: системного підходу, статистичного аналізу, структурування, аналізу, синтезу та ін.

Викладення основного матеріалу (результати роботи). Розкрито роль фінансової стратегії у регулюванні соціально-економічних процесів, обґрунтовано особливості формування та реалізації фінансової стратегії. Обґрунтовано напрями фінансової стратегії в умовах економічних перетворень.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані в процесі формування і реалізації фінансової політики України, реформування вітчизняної фінансової системи та її складових.

Висновки відповідно до статті. Якісний рівень формування та реалізації фінансової стратегії визначається системою фінансових інститутів, станом їх розвитку в певній країні спрямованих на забезпечення економічного зростання та добробуту громадян. Функціональне призначення фінансової стратегії є результатом еволюції ролі та значення функцій держави в суспільно-економічному розвитку. Залежно від динамічності соціально-економічних процесів мають коригуватися завдання фінансової стратегії, інструментарій її реалізації. Фінансова стратегія в умовах економічних перетворень повинна бути спрямована на формування довгострокового потенціалу економічного зростання та підвищення добробуту населення з урахуванням демографічних тенденцій та показників макроекономічного прогнозу соціально-економічного розвитку країни.

Ключові слова: фінансова стратегія, фінансова система, фінансова політика, фінансово-бюджетне регулювання, система державних фінансів, бюджет.

ФИНАНСОВАЯ СТРАТЕГИЯ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ

Адаменко И. П.

Актуальность темы исследования. В условиях экономических преобразований финансовая стратегия выступает весомым экономическим рычагом влияния органов государственного управления на социально-экономическое развитие страны. Оценка механизма финансового регулирования в Украине свидетельствует о необходимости развития составляющих финансовой системы во взаимосвязи с трансформационными экономическими процессами и разработки обоснованной финансовой стратегии в соответствии с целями и задачами общественного развития.

Постановка проблемы. Важность разработки финансовой стратегии в условиях экономических преобразований обусловлена необходимостью учета влияния внутренних и внешних вызовов в финансово-экономической среде, колебаний экономики обусловленных распространения пандемии коронавируса. При этом выбор инструментария финансовой стратегии должно осуществляться с учетом уровня экономического развития страны.

Анализ последних исследований и публикаций. Проблематика разработки финансовой стратегии довольно распространена в научных исследованиях. Это работы известных отечественных и зарубежных ученых: Дж. Кейнса, П. Самуэльсона, Дж. Стиглица, В. Танзи, С. Кучеренко, Л. Лысяк, Л. Леваевой, И. Лукьяненко, В. Макогон, М. Пасечного, И. Чугунова и других.

Выделение неисследованных частей общей проблемы. Указанные выше вопросы актуализируются в связи с углублением процессов экономических преобразований, неблагоприятным влиянием пандемии корона вируса на финансовую сферу, требует решения ряда конкретных задач, связанных с разработкой финансовой стратегии.

Постановка задачи, цели исследования. Задачами исследования являются: раскрыть роль финансовой стратегии в регулировании социально-экономических процессов, обосновать особенности развития составляющих финансовой системы. Целью исследования является раскрытие направлений финансовой стратегии в условиях экономических преобразований.

Метод или методология проведения исследования. В статье применена совокупность методов научного исследования: системного подхода, статистического анализа, структурирования, анализа, синтеза и др.

Изложение основного материала (результаты работы). Раскрыта роль финансовой стратегии в регулировании социально-экономических процессов, обоснованы особенности формирования и реализации финансовой стратегии. Обоснованы направления финансовой стратегии в условиях экономических преобразований.

Область применения результатов. Результаты исследования могут быть использованы в процессе формирования и реализации финансовой политики Украины, реформирования отечественной финансовой системы и ее составляющих.

Выводы соответствия со статьей. Качественный уровень формирования и реализации финансовой стратегии определяется системой финансовых институтов, состоянием их развития в определенной стране направленных на обеспечение экономического роста и благосостояния граждан. Функціональне призначення фінансової стратегії є результатом еволюції ролі та значення функцій держави в суспільно-економічному розвитку. В залежності від динамічності соціально-економічних процесів мають коригуватись завдання фінансової стратегії, інструментарій її реалізації. Фінансова стратегія в умовах економічних перетворень повинна бути спрямована на формування довгострокового потенціалу економічного зростання та підвищення добробуту населення з урахуванням демографічних тенденцій та показників макроекономічного прогнозу соціально-економічного розвитку країни.

повышения благосостояния населения с учетом демографических тенденций и показателей макроэкономического прогноза социально-экономического развития страны.

Ключевые слова: финансовая стратегия, финансовая система, финансовая политика, финансово-бюджетное регулирование, система государственных финансов, бюджет.

FINANCIAL STRATEGY IN THE CONDITIONS OF ECONOMIC TRANSFORMATIONS

Adamenko Iryna

Relevance of the research topic. In the conditions of economic transformations the financial strategy acts as the important economic lever of influence of public administration bodies on social and economic development of the country. The assessment of the mechanism of financial regulation in Ukraine indicates the need to develop the components of the financial system in conjunction with the transformational economic processes and the development of a sound financial strategy in accordance with the goals and objectives of social development.

Formulation of the problem. The importance of developing a financial strategy in the context of economic transformation is due to the need to take into account the impact of internal and external challenges in the financial and economic environment, economic fluctuations due to the spread of the coronavirus pandemic. At the same time, the choice of financial strategy tools should be made taking into account the level of economic development of the country.

Analysis of recent research and publications. The issue of developing a financial strategy is quite common in research. These are the works of famous domestic and foreign scientists: J. Keynes, P. Samuelson, J. Stiglitz, W. Tanzi, S. Kucherenko, L. Lysyak, L. Levaeva, I. Lukyanenko, V. Makohon, M. Pasichny, I. Chugunov and others.

Selection of unexplored parts of the general problem. The above issues are relevant in connection with the deepening of economic transformation, the adverse impact of the Crown virus pandemic on the financial sector, which requires a number of specific tasks related to the development of financial strategy.

Problem statement, research goals. The objectives of the study are: to reveal the role of financial strategy in the regulation of socio-economic processes, to substantiate the peculiarities of the development of the components of the financial system. The purpose of the study is to reveal the directions of financial strategy in the context of economic transformation.

Method or methodology of the study. The article uses a set of research methods: a systematic approach, statistical analysis, structuring, analysis, synthesis, etc.

Presentation of the main material (results of work). The role of financial strategy in the regulation of socio-economic processes is revealed, the peculiarities of formation and implementation of financial strategy are substantiated. The directions of financial strategy in the conditions of economic transformations are substantiated.

Field of application of results. The results of the study can be used in the process of formation and implementation of financial policy of Ukraine, reforming the domestic financial system and its components.

Conclusions in accordance with the article. The qualitative level of formation and implementation of financial strategy is determined by the system of financial institutions, the state of their development in a particular country aimed at ensuring economic growth and welfare of citizens. The functional purpose of financial strategy is the result of the evolution of the role and importance of state functions in socio-economic development. Depending on the dynamics of socio-economic processes, the tasks of the financial strategy and the tools for its implementation should be adjusted. The financial strategy in the conditions of economic transformations should be directed on formation of long-term potential of economic growth and increase of well-being of the population taking into account demographic tendencies and indicators of the macroeconomic forecast of social and economic development of the country.

Keywords: financial strategy, financial system, financial policy, financial and budgetary regulation, public finance system, budget.

JEL Classification: E62, H60, H70.

Актуальність теми дослідження. В умовах економічних перетворень нагальною потребою є розробка фінансової стратегії соціально-економічного розвитку суспільства, що зумовлено необхідністю врахування впливу негативних викликів у економічному середовищі. Відповідно оцінка економічних ризиків є важливою умовою для своєчасного прийняття рішень у фінансовій сфері та забезпечення фінансової безпеки держави. Вагома роль належить удосконаленню інструментарію фінансової політики. Необхідною є зміна фінансової архітектури з метою стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів з одночасним забезпеченням стабільності у фінансовій сфері. Важливими завданнями є: удосконалення інституційних засад розробки фінансової стратегії, активізація її можливостей у регулюванні соціально-економічних процесів. Необхідним є узгодження складових фінансової стратегії, розробка дієвих підходів щодо її реалізації з урахуванням економічної циклічності. Відповідно вагомими постають завдання щодо обґрунтування напрямів фінансової стратегії в умовах економічних перетворень.

Ступінь дослідження даної проблеми вченими. Серед вагомих досліджень зарубіжних вчених щодо формування та реалізації фінансової стратегії слід назвати праці: Дж. Кейнса, П. Самуельсона, Дж. Стігліца, В. Танзі [5, 12–14]. Питанням розробки фінансової стратегії за сучасних умов присвячено праці вітчизняних вчених: С. Кучеренко [6], Л. Лисяк [1], Л. Леваєвої [6], І. Лук'яненко [7], В. Макогон [8, 15–16], М. Пасічного [11], І. Чугунова [15–16] та інших. Разом з тим, в умовах економічних перетворень важливим є подальше удосконалення інституційних засад фінансової стратегії.

Метою дослідження є обґрунтування напрямів фінансової стратегії в умовах економічних перетворень.

Завдання дослідження. Для досягнення зазначеної мети поставлено такі завдання: розкрити роль та взаємозв'язок фінансової стратегії з соціально-економічними процесами; обґрунтувати особливості формування фінансової стратегії на даному етапі; здійснити аналіз та оцінку показників Державного бюджету України; розкрити напрями фінансової стратегії в умовах економічних перетворень.

Методи дослідження. У даному дослідженні використано системний метод: при розкритті взаємозв'язку фінансової стратегії та соціально-економічних процесів. Порівняльний метод застосовано з метою узагальнення та систематизації особливостей формування і реалізації фінансової стратегії в умовах економічних перетворень. Факторний метод та наукового абстрагування використано при розкритті напрямів адаптації фінансової стратегії до соціально-економічних процесів.

Результати дослідження. Фінансова стратегія є вагомим складовою соціально-економічної політики країни. Від обґрунтованості фінансової стратегії залежать темпи розвитку як певних галузей, так і економіки в цілому. З метою забезпечення макроекономічної стабільності в умовах економічних перетворень важливим завданням є розробка фінансової стратегії, яка надасть можливість узгодити фінансово-бюджетний інструментарій з стратегічними пріоритетами соціально-економічного розвитку країни. При розробці фінансової стратегії важливим є встановлення стійкого взаємозв'язку між виділеними державними фінансовими ресурсами та одержаними результатами.

Пріоритетними завданнями фінансової стратегії України є модернізація системи державних фінансів з метою створення умов для зростання реального валового внутрішнього продукту. Разом з цим, з урахуванням економічної динаміки в 2014–2020 роках, прогнозований обсяг ВВП у 2021 році не досягне відповідного показника 2013 року. Водночас при зростанні реального ВВП у середньостроковій перспективі належатиме сплатити за державними деривативами, випущеним при здійсненні у 2015–2016 роках реструктуризації державного і гарантованого державною зовнішнього боргу, 15% перевищення показника приросту ВВП. Одним із чинників прискореного економічного зростання органами державного управління вбачається збільшення припливу прямих іноземних інвестицій, проте їх рівень на даний час зменшився зважаючи на посилення кризових процесів в економічній сфері зумовлених посиленням пандемії коронавірусу.

Залучення в Україну прямих іноземних інвестицій потребує суттєвого поліпшення інвестиційного клімату, подолання корупції, прискореного проведення структурних реформ, припинення військових дій на сході країни. Прискореному зростанню реального ВВП не сприятиме і суттєве скорочення кредитування економіки. Значні обсяги придбаних банками облігацій внутрішніх державних позик і їх висока доходність є одними з основних чинників, що стримують кредитування. У разі зменшення очікуваного рівня девальвації офіційного курсу гривні до іноземних валют втрати державного бюджету від зменшення доходів будуть більшими за економію видатків. Разом з цим, ревальвація гривні до іноземних валют в останні роки призвела до зменшення бюджетних надходжень. Одним із чинників зміцнення національної валюти є приватні грошові перекази в Україну. Зростання споживання домогосподарств передбачається насамперед за рахунок збільшення реальної заробітної плати. Крім того, споживчий попит стимулюватиметься за рахунок приватних грошових переказів українських заробітчани. За даними Міністерства соціальної політики України, фактичний розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць в разі перевищує розмір визначений органами державного управління. Отже вагомим завданням фінансової стратегії є здійснення заходів щодо наближення розміру прожиткового мінімуму до його реальної величини, з відповідним коригуванням розміру прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення.

Доходи державного бюджету на 2021 рік визначено в сумі 1 трлн 84 млрд 34,3 млн грн, що більше, ніж в законі про державний бюджет на 2020 рік, на 61 млрд 982,4 млн.грн (табл. 1).

Водночас при прогнозованому економічному зростанні доходи державного бюджету визначені з використанням індексу-дефлятора ВВП більше одиниці, тобто без урахування інфляційного чинника, їх рівень зменшиться. Зменшення частки доходів у ВВП відбудеться в основному за джерелами: кошти, що перераховуються Національним банком України до державного бюджету відповідно до Закону України «Про Національний банк України», через зменшення прогнозного обсягу прибутку Національного банку України, який підлягає перерахуванню до державного бюджету; частина чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань і дивіденди господарських товариств через зменшення нормативу відрахувань до державного бюджету; податок на додану вартість через менші темпи росту імпорту товарів, виражені в гривнях, порівняно з ростом номінального ВВП, та зменшення ціни на природний газ для забезпечення побутових споживачів і виробників теплової енергії; акцизний податок, що зумовлено сталим рівнем споживання нафтопродуктів і зменшенням споживання тютюнових виробів через щорічне зростання специфічної ставки оподаткування; рентна плата за користування надрами у зв'язку з незначним зростанням прогнозованої ціни нафти на світових ринках та зменшенням прогнозованої середньої митної вартості імпортованого природного газу.

Враховуючи динаміку надходження доходів у попередні роки збільшується ризик недосягнення передбаченого рівня зростання окремих доходів, насамперед бюджетоутворюючих. Разом з цим, основними факторами, які вплинули на перегляд прогнозу доходів державного бюджету 2021 року є врахування: пропозицій, наведених у Бюджетних висновках Верховної Ради України, схвалених постановою ВРУ від 05.11.2020 № 980-IX, із урахуванням протокольного доручення Кабінету Міністрів України щодо збільшення доходів державного бюджету за рахунок: по загальному фонду: податку на прибуток підприємств на 1 000,0 млн грн; рентної плати за

користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення на 127,0 млн грн; рентної плати за користування надрами для видобування залізних руд на 317,0 млн грн; податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування на 6 400,0 млн грн внаслідок підвищення ефективності адміністрування та ліквідації схем з податку на додану вартість та відповідного покращення поточного виконання за підсумками січня-жовтня 2020 року; ввізного мита на 2 400,0 млн грн; частини чистого прибутку (доходу) державних підприємств та дивідендів, що вилучаються до державного бюджету відповідно до закону, на 4 240,4 млн грн; збору з операцій придбання (купівлі-продажу) нерухомого майна на 116,4 млн грн; коштів від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду (крім майна, конфіскованого за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення) на 234,9 млн грн (із врахуванням фактичних надходжень у січні-жовтні 2020 року); по спеціальному фонду: плати за ліцензії на провадження діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей на 7 443,4 млн гривень; пропозиції щодо відтермінування зростання з 1 липня до 1 грудня 2021 року мінімальної заробітної плати у місячному розмірі 6500 грн, яка має вплив на дохідну частину загального фонду державного бюджету, зокрема: податок на прибуток підприємств збільшується на 836,0 млн грн (зменшення витрат на оплату праці суб'єктами господарювання); податок та збір на доходи фізичних осіб зменшується на 1 279,5 млн грн (зменшення нарахування заробітної плати працівникам приватного та державного сектору економіки); податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування зменшується на 900,0 млн грн (зменшення витрат на придбання товарів і послуг домогосподарствами) [4].

Таблиця 1. Доходи Державного бюджету України на 2019–2021 роки, млн. грн.

№ п/п	Показники	2019	2020	2021
	Всього доходів	998 344	1 076 016	1 084 034
	з них:			
1	Податок та збір на доходи фізичних осіб	109 954	117 281	137 580
2	Податок на прибуток підприємств	107 086	108 695	107 736
3	Рентна плата за користування надрами	41 258	47 122	34 204
4	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	69 897	80 449	83 089
5	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	53 460	57 846	55 756
6	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	88 929	126 486	136 000
7	Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	289 760	274 113	332 500
8	Ввізне мито	29 855	30 203	32 185
9	Частина чистого прибутку державних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету, та дивіденди, нарахувані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність	46 297	70 729	28 811
10	Кошти, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України»	64 898	42 722	33 000
11	Власні надходження бюджетних установ	46 194	68 980	38 540

Джерело: розраховано автором на основі даних [3–4, 10].

Важливим завданням в сучасних умовах є активізація інвестиційної політики, що характеризує інноваційний потенціал, економічний клімат та інвестиційну привабливість адміністративно-територіальних одиниць та країни в цілому. Розвиток вітчизняної економіки має базуватися на інноваційному потенціалі і позитивній динаміці інвестиційних процесів, оскільки достатній рівень оновлення основних засобів призводить до підвищення технологічного рівня виробництва.

Висновки. Якісний рівень формування та реалізації фінансової стратегії визначається системою фінансових інститутів, станом їх розвитку в певній країні спрямованих на забезпечення економічного зростання та добробуту громадян. Функціональне призначення фінансової стратегії є результатом еволюції ролі та значення функцій держави в суспільно-економічному розвитку. Залежно від динамічності соціально-економічних процесів мають коригуватися завдання фінансової стратегії, інструментарій її реалізації. Фінансова стратегія в умовах економічних перетворень повинна бути спрямована на формування довгострокового потенціалу економічного зростання та підвищення добробуту населення з урахуванням демографічних тенденцій та показників макроекономічного прогнозу соціально-економічного розвитку країни. Забезпечення стійкості системи державних фінансів є вагомим умовою інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності економіки. В умовах зростання регулюючої ролі системи державних фінансів необхідним є удосконалення бюджетного механізму, яке повинно здійснюватися, виходячи з поглибленого аналізу та оцінки бюджетних показників.

Список використаних джерел

1. Бюджетна складова реалізації домінантних напрямів суспільного розвитку: монографія / за ред. Л. В. Лисяк. Дніпропетровськ: ДДФА, 2015. 396 с.
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» від 13.04.2020 № 553-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-20/ed20200413#Text>.
3. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» від 14.11.2019 № 294-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20/ed20200403#Text>.
4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» від 15.12.2020 № 1082-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-IX#Text>
5. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег; пер. с англ. М.: Либроком, 2017. 352 с.
6. Кучеренко С. Ю., Левасва Л. Ю. Аналіз доходів та видатків державного бюджету України. Економічний вісник університету. 2016. № 31/1. С. 252–262.
7. Лук'яненко І. Г. Моделирование влияния изменений фискальной политики на экономику Украины. Бизнес Информ. 2012. № 4. С.201–204.
8. Макогон В. Д. Бюджетна стратегія держави: монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 364 с.
9. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень: монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 480 с.
10. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/>
11. Пасічний М. Д. Фінансова політика держави: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 440 с.
12. Самуэльсон П. Э., Нордхаус В. Д. Экономика. 19-е изд.; пер.с англ. М.: Вильямс, 2015. 1360 с.
13. Стиглиц Дж. Цена неравенства. Чем расслоение общества грозит нашему будущему; пер. с англ. М.: Эксмо, 2016. 512 с.
14. Танзи Вито. Правительство и рынки: меняющаяся экономическая роль государства; пер. с англ. М.: Изд-во Института Гайдара, 2018. 584 с.
15. Чугунов І. Я., Макогон В. Д. Бюджетна стратегія в умовах економічних перетворень. Вісник КНТЕУ. 2018. № 5. С. 5–18.
16. Chugunov I., Makohon V. Fiscal strategy as an instrument of economic growth. Baltic Journal of Economic Studies. 2019. Vol. 5 No. 3. pp. 213–217.

References

1. Lysyak L. V. (2015). Byudzhetna skladova realizatsiyi dominantnykh napryamiv suspilnoho rozvytku [Budget component of realization of dominant areas of social development]: monohrafiya. Dnipropetrovsk: DDFA, 396 s. [Ukr].
2. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2020 rik» vid 13.04.2020 № 553-IX [Law of Ukraine «On Amendments to the Law of Ukraine» On the State Budget of Ukraine for 2020 «of 13.04.2020 № 553-IX]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-20/ed20200413#Text> [in Ukr.]
3. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2020 rik» vid 14.11.2019 № 294-IX [Law of Ukraine «On the State Budget of Ukraine for 2020» dated 14.11.2019 № 294-IX]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20/ed20200403#Text> [in Ukr.]
4. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2021 rik» vid 15.12.2020 № 1082-IX [Law of Ukraine «On the State Budget of Ukraine for 2020» dated 14.11.2019 № 294-IX]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-IX#Text> [in Ukr.]
5. Kejns, Dzh. M. (2017). Obshchaya teoriya zanyatosti, procenta y' deneg [The general theory of employment, interest and money]. (Trans.). Moscow: Ly'brokom. 352 p. [in Rus].
6. Kucherenko S. Yu., Levaieva L. Yu. (2016). Analiz dokhodiv ta vydatkiv derzhavnogo biudzhetu Ukrainy [Analysis of receipts and expenditures of the state budget of Ukraine]. Ekonomichnyi visnyk universytetu – University Economic Bulletin, 31/1. 252-262. [in Ukr].
7. Lukianenko I. H. (2012). Modeliuvannya vplyvu zmin fiskalnoi polityky na ekonomiku Ukrainy [Modeling the impact of changes in fiscal policy on the economy of Ukraine]. Bizness Inform – Business Inform, 4. 201–204. [in Ukr].
8. Makohon, V. D. (2018). Biudzhetna stratehiia derzhavy [Budget strategy of the state], Kyiv. nats.torh.-ekon. un-t, Kyiv, 364 p. [in Ukr].
9. Nikitishyn A. O. (2019). Podatkova polityka v umovakh ekonomichnykh peretvoren [Tax policy in the context of economic transformation], Kyiv. nats.torh.-ekon. un-t, Kyiv, 480 p. [in Ukr].
10. Ofitsiyniy sait Derzhavnoi kaznacheiskoi sluzhby Ukrainy [Official site of the State Treasury Service of Ukraine]. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/> [in Ukr.]
11. Pasichnyj, M. D. (2019). Finansova polityka derzhavy [Financial policy of the state], Kyiv. nats. torh. ekon. unt., Kyiv, 440 p. [in Ukr].
12. Samuel'son, P. E., Nordkhaus, V. D. (2015). Ekonomyka [Economics]. 19nd ed. (Trans.). Moscow: Vyl'yams. 1360 p. [in Rus].
13. Sty'gly'cz, Dzh. (2016). Cena neravenstva. Chem rassloeny'e obshhestva grozy't nashemu budushhemu [The price of inequality. How does the stratification of society threaten our future]. (Trans.). Moscow: Éksmo. 512 p [in Rus.].
14. Tancy, V'y'to. (2018). Pravy'tel'stvo y' rynky': menyayushhayasya ekonomycheskaya rol' gosudarstva [Government and markets: the changing economic role of the state]. (Trans.). Moscow: Y'zd-vo Y'nsty'tuta Gajdara. 584 p. [in Rus].

15. Chuhunov, I. Ya. and Makohon, V. D. (2018). *Budget strategy in the context of economic transformation [Budget strategy in the conditions of economic transformations]*, Visnyk KNTEU, v5, 5–18. [in Ukr].

16. Chugunov, I. and Makohon, V. (2019). *Fiscal strategy as an instrument of economic growth*. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 5, no. 3, pp. 213–217. [in Eng.]

ДАНІ ПРО АВТОРА

Адаменко Ірина Петрівна, кандидат економічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник Науково-дослідного фінансового інституту Київського національного торговельно-економічного університету
e-mail: irynadamenko@gmail.com
orcid.org/0000-0002-5951-2145
Researcher ID: B-3587-2018

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Адаменко Ирина Петровна, кандидат экономических наук, старший исследователь, старший научный сотрудник Научно-исследовательского финансового института Киевского национального торгового-экономического университета
e-mail: irynadamenko@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Adamenko Iryna, Candidate of Economic Sciences (Ph. D.), Senior Researcher, Senior Research Officer, Scientific Research Financial Institute, Kyiv National University of Trade and Economics
e-mail: irynadamenko@gmail.com

УДК 336.761

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-48-196-202>

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ФОНДОВОГО РИНКУ

Городніченко Ю. В.,
Малишко В. В.,
Євтушенко Н. М.

Предметом дослідження є етапи розвитку та фактичний стан вітчизняного фондового ринку.

Метою статті є виокремлення етапів становлення та розвитку вітчизняного фондового ринку і як результат визначення перспектив подальшого розвитку.

Методи, що були використані в процесі дослідження: метод системно-структурного аналізу й синтезу, метод порівняльного аналізу, узагальнення, загальнонаукові, спеціальні методи наукового пізнання та інші методи дослідження.

Результати роботи.

Досвід країн з розвинутою економікою показує, що фондовий ринок, на відміну від інших ринків (зокрема товарного або валютного), є одним із найбільш регульованих та регламентованих.

Специфікою вітчизняного фондового ринку є те, що в Україні практично немає внутрішнього інвестора, значна кількість угод укладається для отримання спекулятивного прибутку; досить часто акції купують на початку торгів тільки для того, щоб після «накручування» ринку дорожче продати їх і заробити на цьому.

Досліджуючи діяльність вітчизняного фондового ринку, послідовно виокремлено основні етапи його розвитку.

Роль та значення фондового ринку в забезпеченні економічного розвитку, в значній мірі, обумовлюється обсягом та структурою торгів фінансовими інструментами.

На сучасному етапі розвитку фондового ринку проведення торгів сконцентровано на двох фондових біржах ПАТ Фондова біржа «Перспектива» та ПАТ «Фондова біржа ПФТС», виявлено тенденції до консолідації торгівлі даними інфраструктурними учасниками ринку.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані в діяльності Міністерства фінансів України, Верховної Ради України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, а також у закладах вищої освіти при викладанні економічних дисциплін.

Висновки. Фондовий ринок повинен приваблювати інвесторів своїми законністю, чесністю та порядком. Цього можна досягти лише шляхом державного регулювання індустрії цінних паперів у тісній взаємодії з її представниками.

Ключові слова: інвестиції, фондовий ринок, фінансові інститути, інфраструктура фондового ринку, економічний розвиток.